

[Vilhelm Rasmussen.]

at der paa Københavns Raadhus havde staaet særlige og store Midler til Raadighed for Udsmykningen, ikke er holdbart.

Københavns Raadhus har kostet med Udsmykning og med Møblering knap 6 Mill. Kr., det er altsaa hele Udgiften, iberegnet hvad den kunstneriske Udstyrelse af det Indre har kostet; og i Parentes bemærket steg jo de omliggende Rønner saa meget i Værdi, at Københavns Borgere kunde have faaet deres Raadhus gratis, dersom man havde haft en rimelig Værdistigningsafgift her i Landet. Man kan altsaa ikke med nogen Ret forsvare Christiansborgs Udseende med Henviisning til Bekostningen ved Opførelsen af Københavns Raadhus, og denne Bygning her har jo kostet langt større Summer, som naturligvis til Dels er foranlediget ved Prisforandringer. Men man maa rigtignok beklage, at der kunstnerisk set ikke er kommet mere ud deraf.

Nu kan ærede Medlemmer sige, at det er en lille Ting at tale om nu, men jeg synes nej. Et Hus staaer, det varer længe, et Hus ses af alle, der passerer det, derfor har ethvert Samfund idel Ret til at kræve, at ethvert Hus bliver saa smukt, som det overhovedet er muligt. Dobbelt beklageligt er det derfor, at dette Hus baade i det Ydre og i det Indre i kunstnerisk Henseende — saa vidt jeg kan se, men det er jo altid et personligt Skøn — er saa lidet fyldstøgende, som det er. (Afbrydelse). Ja, hvis ærede Medlemmer er glæde, saa beder jeg dem blot betragte Tæpper, Møbler Møbelstoffer, Vægfarver, vær saa venlig at se Huset ordentlig efter, og kom saa og nævn mig et eneste Rum, der er saaledes, at man uvilkaarligt kommer til at føle den Glæde, som man kommer til at føle den Dag, man sætter sine Fødder i Københavns Raadhus; man kan dør gaa fra Sal til Sal og komme i den skønneste Stemning udelukkende paa Grund af Rummenes Udstyrelse. Hvor er den Sal her, hvor det er muligt? Jeg beder ærede Medlemmer eksempelvis sammenligne Festsalen i Københavns Raadhus med den Kældersal, der er stillet til Statens Raadighed her i denne den fornemste af Bygningerne i Danmark.

Jeg beklager derfor, at Resultatet er blevet det, det er blevet, og naar jeg har talt, saa er det i Haab om, at man vil gøre i Fremtiden, hvad man kan, for at bøde paa de Fejl, der er begaaet.

Naar jeg har takket den højtærede Indenrigsminister for hans Udtalelser, maa jeg beklage, at jeg ikke kan rette en lig-

nende Tak til den højtærede Landbrugsminister, som, sikkert ved en Forglemmelse, undlod at udtale sig om Spørgsmaalet: Frugtavl i Skovene. Det er et ganske overordentlig stort Spørgsmaal, det er kun, fordi ærede Medlemmer ikke bruger deres Fantasi rigtigt, at de ikke kan se Betydningen af denne Sag.

Som jeg har sagt i min første Tale, giver Statsskovene Aar efter Aar 1 Mill. Kr. i Underskud. Jeg skal nu, ved med den højtærede Formands Tilladelse at læse et Uddrag af et Brev, jeg har faaet fra Hr. Hardy Hansen, bevise, at man med den største Lethed kan slippe af med Underskuddet paa Statsskovenes Drift. Han skriver følgende:

„Modtaget Deres Brev af 15. ds., for hvilket jeg takker, og har jeg med stor Interesse læst Deres Tale om Frugtavl i Statsskovene, foreløbigt et Areal til Forsøg. Paa Deres Spørgsmaal“

— jeg har spurgt, hvad han mente —

„kan jeg svare: Naturligvis egner den højtliggende Skovjord sig fortrinligt til Frugtdyrkning, det Lag Bladjord, Løv og Naale, som i ca. et Kvarter dækker Skovbunden, vil desuden ved Nedpløjning gøre det samme Areal meget bedre, det vil give en ypperlig, varm og nærende Jord, egnet til Dyrkning af saavel Landbrugs- som Havebrugsafgrøder, ogsaa Frugtavl.“

Han skildrer saa, hvorledes man skal bære sig ad, anbefaler, at man dyrker Spiseæbler, fordi disse giver den største Indtægt, og fortsætter saa:

„Nordsjællands Skove“

— jeg har nævnt Rude Hegn —

„vilde være fortrinlige. Jorden er varm, den er ogsaa høj, den ligger nær København for Afsætning, og hvis Plantagen aabnes for Besøg, vil den jo snart blive Tusinder af Menneskers Tilflugtssted for at studere „den store Have“. — Det skulde glæde mig meget, om De kunde vinde Landbrugsministerens Hjerte for Deres Plan, og at denne saa maatte blive realiseret paa praktisk Maade.“

Han anbefaler ved denne Realisering at lave en Plantage, som er meget større, end jeg havde tænkt mig, en Plantage paa mellem 50 og 100 ha. Han siger herom:

„Jeg vil foreslaa . . . at Forsøget bliver storstilet, thi mindre end 50—100 ha kan det ikke godt være, naar det tillige drejer sig om at beskæftige mange Mennesker.“

Nu regner jeg med 100 ha dette ene Sted: det betyder Beskæftigelse Aaret igennem for 50 Mennesker, det betyder maaske,